Nezávislost náhodných veličin X a Y.:

(Náh. jevy jsou nezávislé, jestliže $P(A \cap B) = P(A)P(B)$)

$$P(X \leq i \cap Y \leq j) =$$

$$= P(X \leq i) \cdot P(Y \leq j) \quad \forall i,j \in \mathbb{R}$$

Máme nezávislé n.v. X a Y → zajímá nás rozdělení $Z = X + Y$

↓

rozdělení n.v.

Př.: Hra: hážeme kostkou a mincí. Výhry jsou:

kostka: 1, 2 nebo 3 → 1 EUR
4 nebo 5 → 2 EUR
6 → 3 EUR

mince: panna → 1 EUR
orel → 2 EUR

X výhra na kostce

Y výhra na minci

Celková výhra $Z = X + Y$ → Rozdělení Z?

$P(Z=2) = P(X=1 \cap Y=1) = P(X=1)P(Y=1) = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

$P(Z=3) = P(X=1) \cdot P(Y=2) + P(X=2) \cdot P(Y=1) = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} = \frac{3+2}{12} = \frac{5}{12}$

$P(Z=4) = P(X=1) \cdot P(Y=3) + P(X=2)P(Y=2) + P(X=3)P(Y=1) = \frac{1}{2} \cdot 0 + \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} + \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{2} = \frac{3}{12} = \frac{1}{4}$

$P(Z=5) = P(X=1)P(Y=4) + \ldots + P(X=3)P(Y=2) = \frac{1}{2} 0 + \frac{1}{3} \cdot 0 + \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{12}$

Diskrétní X a Y → $Z = X + Y$. $P(Z=k) = \sum_{i=0}^{k} P(X=i)P(Y=k-i)$

Spojité X a Y → $Z = X + Y$: $h(z) = \int_{-\infty}^{\infty} f(x)g(z-x)\,dx$

hustoty h f g

1) $X \sim \boxed{\text{Alt}(p)}$, tj. $P(X=1)=p$, $P(X=0)=1-p$
$Y \sim \boxed{-\,''\,-}$ $P(Y=1)=-\,''\,-$ $P(Y=0)=-\,''\,-$
$\Leftrightarrow$ Binom$(1,p)$

$P(Z=0) = (1-p)^2 = \binom{2}{0}p^0(1-p)^2$
$P(Z=1) = p(1-p)+(1-p)\cdot p = 2p(1-p) = \binom{2}{1}p^1(1-p)^1$
$P(Z=2) = p^2 = \binom{2}{2}p^2(1-p)^0$
$\Rightarrow Z = X+Y \sim$ Binom$(2,p)$

2) $X \sim$ Binom(n_1,p), tj. $P(X=i)=\binom{n_1}{i}p^i(1-p)^{n_1-i}$
$Y \sim$ Binom(n_2,p), tj. $P(Y=j)=\binom{n_2}{j}p^j(1-p)^{n_2-j}$
$Z = X+Y$, ozn. $n_1+n_2=n$

$$P(Z=k) = \sum_{i=0}^{k} P(X=i)P(Y=k-i) = \sum_{i=0}^{k}\binom{n_1}{i}p^i(1-p)^{n_1-i}\binom{n_2}{k-i}p^{k-i}(1-p)^{n_2-k+i} =$$
$$= p^k(1-p)^{n_1+n_2-k}\cdot\sum_{i=0}^{k}\binom{n_1}{i}\binom{n_2}{k-i} = \binom{n}{k}p^k(1-p)^{n-k} \Rightarrow Z \sim \text{Binom}(n,p),\ n=n_1+n_2$$

Binom. věta $(x+1)^n = \sum_{k=0}^{n}\binom{n}{k}x^k$
$(x+1)^{n_1}(x+1)^{n_2} = \sum_{i=0}^{n_1}\binom{n_1}{i}x^i \sum_{j=0}^{n_2}\binom{n_2}{j}x^j \Rightarrow j=k-i$
pro pevné k: $\binom{n}{k} = \sum_{i=0}^{k}\binom{n_1}{i}\binom{n_2}{k-i}$ $\Big|\ ?\ \binom{n}{k}$

3) $X \sim Po(\lambda_1)$
$Y \sim Po(\lambda_2)$
$Z = X+Y$
ozn. $\lambda = \lambda_1+\lambda_2$

$$P(Z=k) = \sum_{i=0}^{k}P(X=i)\cdot P(Y=k-i) = \sum_{i=0}^{k}\frac{\lambda_1^i}{i!}e^{-\lambda_1}\cdot\frac{\lambda_2^{k-i}}{(k-i)!}e^{-\lambda_2}\cdot\frac{k!}{k!} = \frac{e^{-(\lambda_1+\lambda_2)}}{k!}\sum_{i=0}^{k}\underbrace{\frac{k!}{i!(k-i)!}}_{\binom{k}{i}}\cdot\lambda_1^i\lambda_2^{k-i} = \frac{\lambda^k}{k!}e^{-\lambda} \Rightarrow$$
Binom. věta $(\lambda_1+\lambda_2)^k$
$\Rightarrow Z \sim Po(\lambda)$

4) $X \sim Ro(1,3)$
$Y \sim Ro(2,5)$
$Z = X+Y$

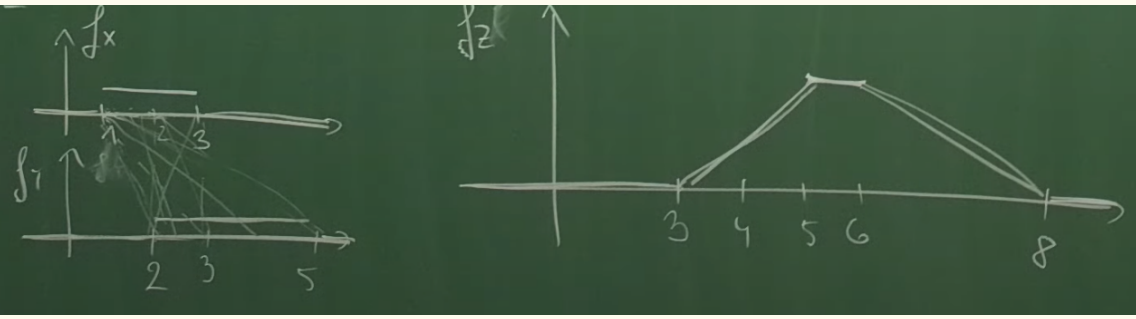

$X_1 \sim Exp(\lambda)$, tj. $f(x) = \lambda e^{-\lambda x} \Rightarrow$ Rozdělení $X_1+\ldots+X_k \to f_k(x)$ ← hustota
pro $\lambda = 1,2,3\ldots\infty$ $\quad k \geq 1$

$$f_2(x) = \int_{-\infty}^{\infty} f(t)f(x-t)\,dt = \int_0^x \lambda e^{-\lambda t}\lambda e^{-\lambda(x-t)}\,dt =$$
$$= \lambda^2 e^{-\lambda x}\int_0^x 1\,dt = \lambda^2 e^{-\lambda x}[t]_0^x = \lambda^2 e^{-\lambda x}x$$

pro $x>0$
$(f_2(x)=0$ pro $x\leq 0)$

$$f_3(x) = \int_0^x f_2(t)f(x-t)\,dt = \int_0^x \lambda^2 e^{-\lambda t}\lambda e^{-\lambda(x-t)}\,dt =$$
$$= \lambda^3 e^{-\lambda x}\int_0^x t\,dt = \lambda^3 e^{-\lambda x}\left[\frac{t^2}{2}\right]_0^x = \lambda^3 e^{-\lambda x}\frac{x^2}{2}$$

předp $f_k(x) = \frac{\lambda^k}{(k-1)!} e^{-\lambda x} x^{k-1} \overset{?}{\Longrightarrow}$ chceme $f_{k+1}(x) = \frac{\lambda^{k+1}}{k!} e^{-\lambda x} x^k$

$$f_{k+1}(x) = \int_0^x f_k(t) f(x-t)\,dt = \int_0^x \frac{\lambda^k}{(k-1)!} e^{-\lambda t} t^{k-1} \lambda e^{-\lambda(x-t)}\,dt =$$

$$= \frac{\lambda^{k+1}}{(k-1)!} e^{-\lambda x} \left[t^{k-1}\right]_0^x = \frac{\lambda^{k+1}}{(k-1)!} e^{-\lambda x} \cdot \frac{x^k}{k} = \frac{\lambda^{k+1}}{k!} e^{-\lambda x} x^k$$

NÁHODNÝ VEKTOR = „vektor náhodných veličin", tj.

$\mathbb{X} = (X_1, \dots, X_n) \rightarrow$

→ 1. pojetí: n znaků na jednom objektu → zkoumáme souvislosti
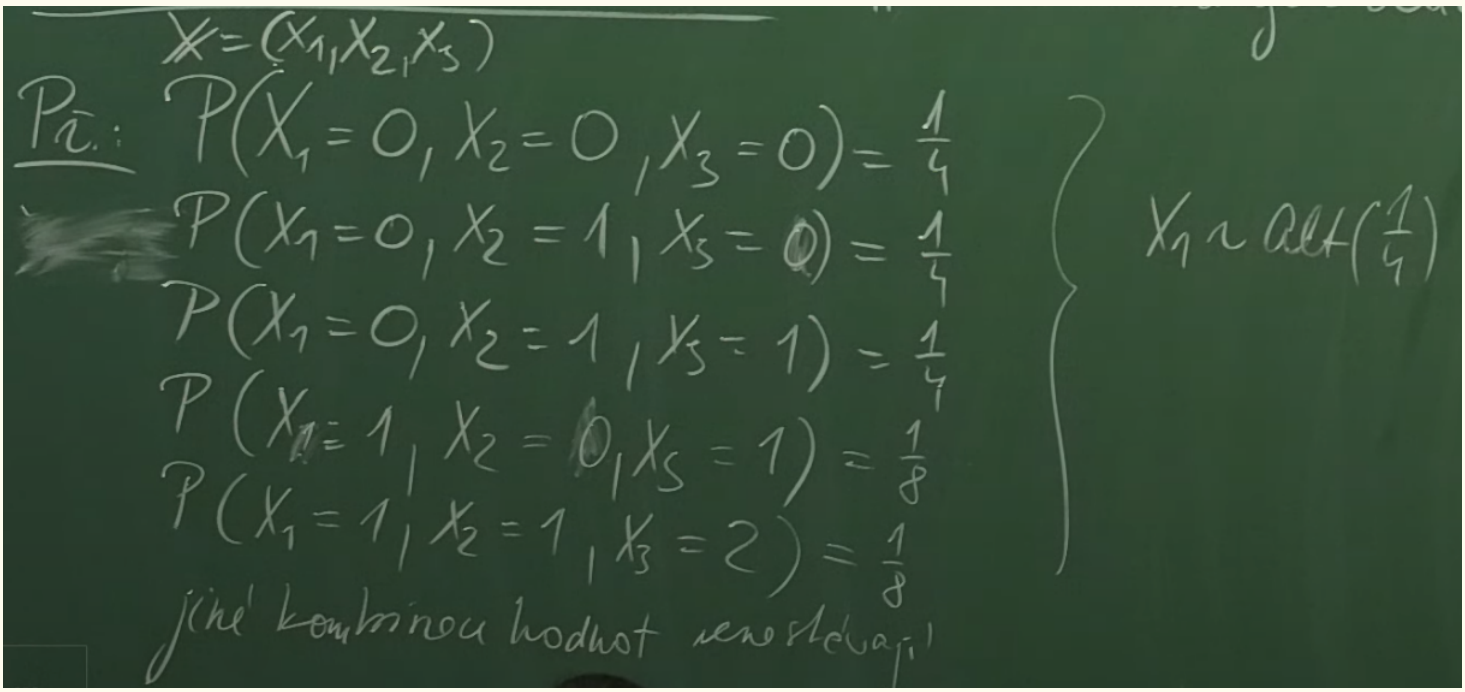
→ 2. pojetí: 1 znak zkoumaný na n objektech → statistika